

Redegørelse om den administrative råstofopgave i Region Nordjylland

Oktober 2025

REGION NORDJYLLAND
– i gode hænder

INDHOLD

1 Indledning	3
2 Råstofopgaven i tal	4
Indberetning	4
Statistik og mængder	4
Råstoftilladelser og afslag	7
Råstoftilladelser i tal	7
Miljøvurdering	10
Påklagede afgørelser	10
Klagenævnsafgørelser	11
Tilsyn og naboklager	11
Afgørelser om dispensation efter jordforureningslovens § 52	13

1 Indledning

Regionens opgaver inden for råstofområdet fordeler sig på kortlægning og planlægning af hvor der skal graves råstoffer, arbejdet med råstofplanen og den administrative opgave, der blandt andet består af følgende opgaver:

- Behandling af konkrete ansøgninger om tilladelse til råstofindvinding (råstoftilladelser)
- Miljøscreeninger og screeningsafgørelser iht. miljøvurderingsloven
- Tilsyn med indvinding af råstoffer
- Indberetning af indvundne mængder af råstoffer
- Dispensationsansøgninger om tilførsel af jord til råstofgrave (§ 52 i jordforureningsloven)

Regionsrådet skal påse, at loven og de vilkår, der er fastsat med hjemmel i loven overholdes og at påbud eller forbud efterkommes i forhold til råstofindvinding på landjorden.

I forbindelse med fastlæggelse af kompetenceforholdet mellem det politiske og det administrative niveau i Region Nordjylland er det besluttet, at administrationen, over for Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling (KMB) skal redegøre for den administrative opgave i forbindelse med råstofindvinding i Region Nordjylland. Redegørelsen her er den 16. redegørelse i rækken, og der gøres i denne status for behandling af råstofsagerne i perioden fra den 1. oktober 2024 til den 1. oktober 2025.

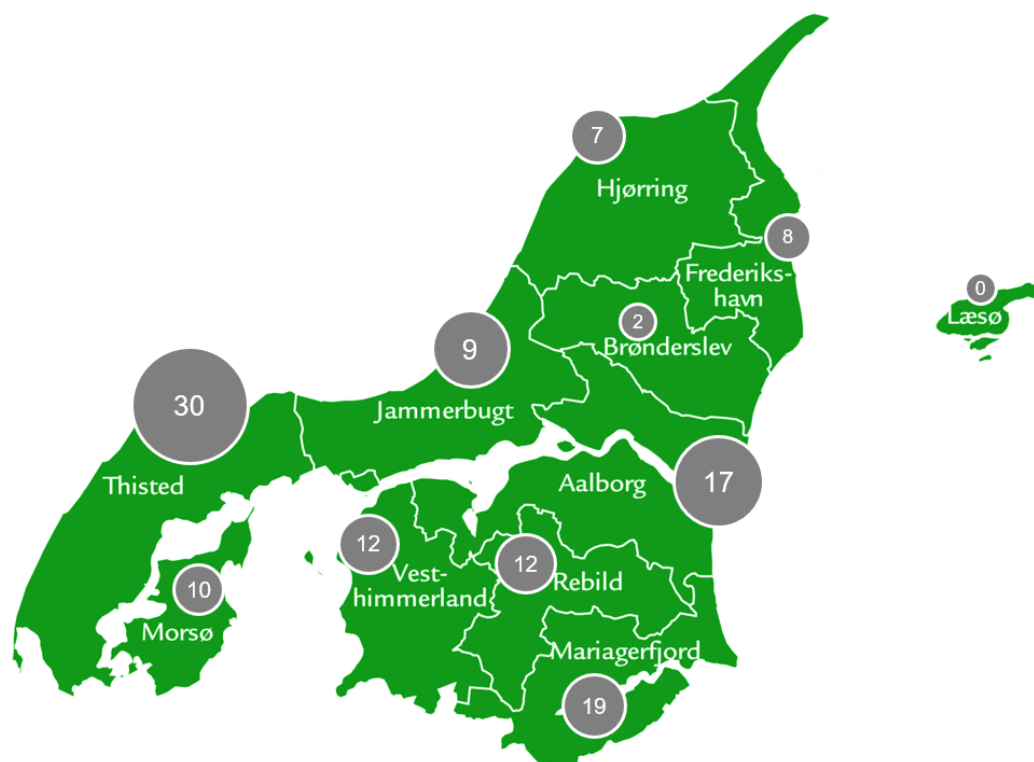

Indvinding af sand, grus og sten ved Essendrup i Aalborg Kommune.

2 Råstofopgaven i tal

Indberetning

Hvert år skal råstofindvinderne indberette mængden af det foregående års indvundne råstoffer. For 2024 er der foretaget indberetning fra i alt 126 råstofgrave. Antallet af indberetninger kan ændre sig fra år til år, i takt med at råstofgrave efterbehandles og afsluttes, mens andre påbegyndes. Fordelingen af råstofgrave i regionens kommuner fremgår af figur 1.

Figur 1 Antal råstofgrave pr. kommune, hvorfra der er indberettet indvundne råstoffer for 2024.

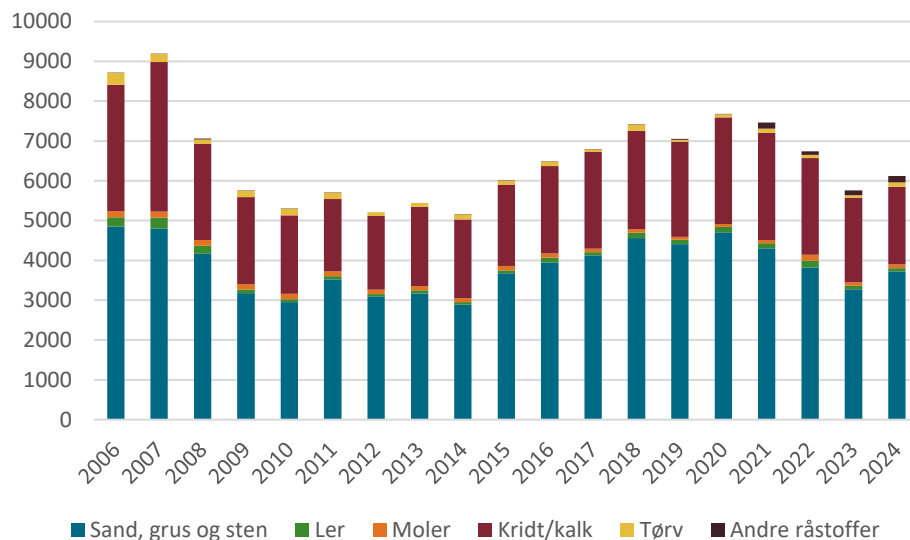
Statistik og mængder

Indvinderne skal hvert år indberette, hvor store mængder råstoffer der er indvundet i det forgangne år. Regionerne fremsender efterfølgende indberetningerne til Danmarks Statistik.

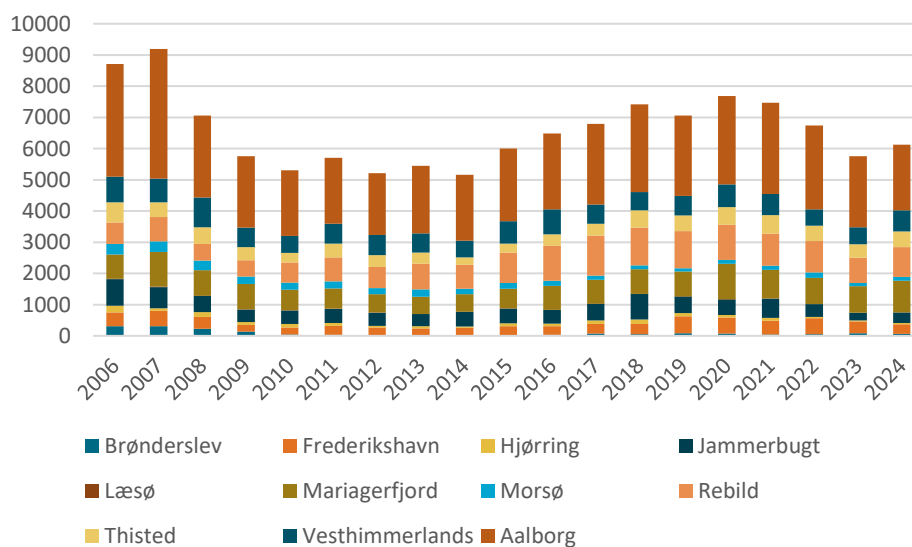
I 2024 er der i alt indvundet ca. 6,1 mio. kubikmeter råstoffer i Region Nordjylland. Med en samlet indvinding af råstoffer i Danmark på ca. 26,2 mio. kubikmeter udgjorde indvindingen i Region Nordjylland i 2024 ca. 23 % af den samlede råstofindvinding på landsplan.

Målt i mængde er det indvindingen af sand, grus og sten samt kridt/kalk der udgør den helt overvejende del af indvindingen i Region Nordjylland. Disse to råstofftyper udgjorde 93 % af den samlede råstofindvinding i 2024 i Region Nordjylland. Indvindingen i 2006-2024 for de råstofftyper der hvert år indberettes fremgår af figur 2, og mængderne i de respektive kommuner fremgår af figur 3. De

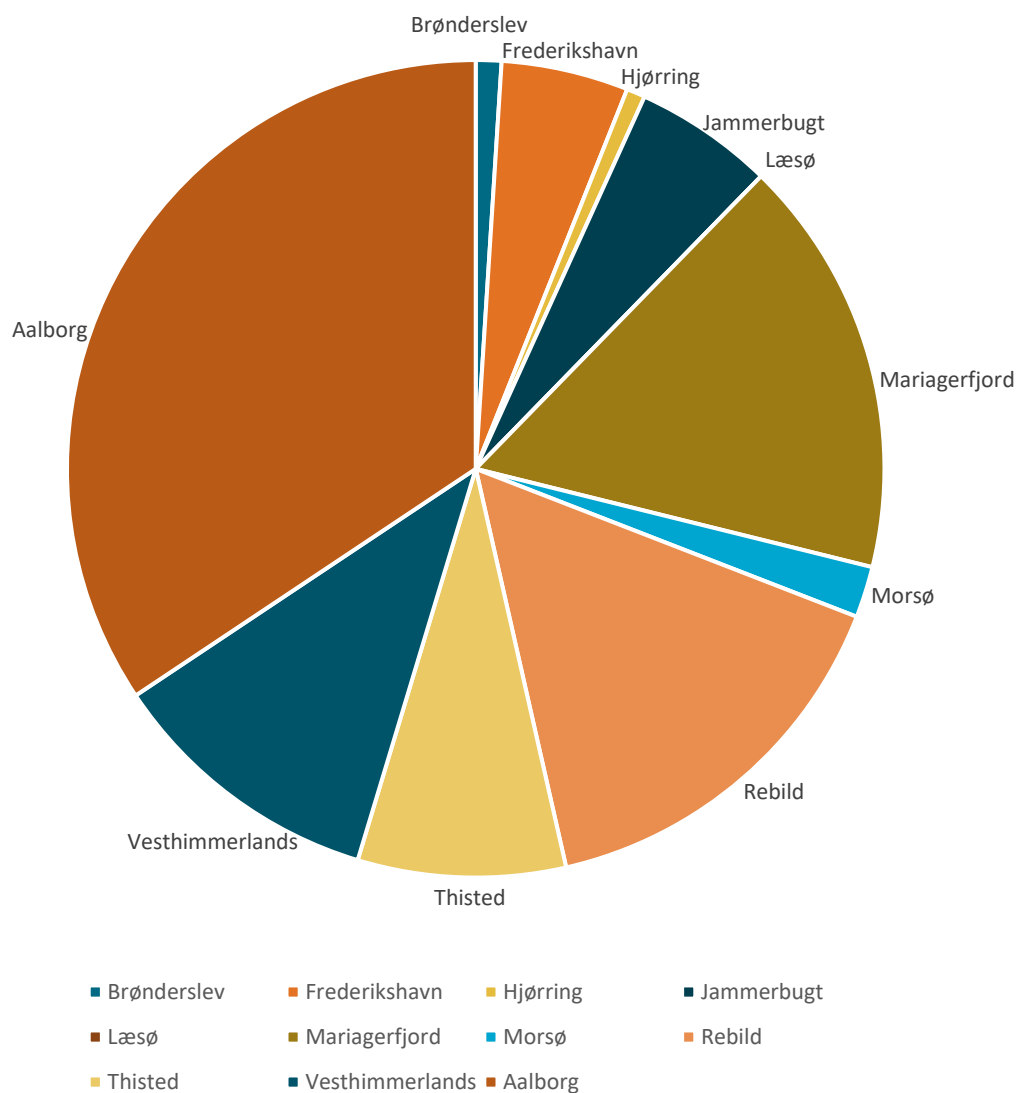
fleste råstoffer i 2024 er indvundet i Aalborg og Mariagerfjord Kommuner efterfulgt af Rebild og Vesthimmerlands Kommuner. Fordelingen af råstofindvindingen i 2024 i de nordjyske kommuner fremgår af figur 4.

Figur 2 Indvundne råstofmængder i Region Nordjylland i 2006-2024. De indvundne råstofmængder er opgjort indenfor seks forskellige råstofftyper [kubikmeter x 1.000], Kilde: Danmarks Statistik, Råstofindvinding.

Figur 3 Indvundne råstofmængder i Region Nordjylland fordelt på kommuner for årene 2006-2024. De indvundne råstofmængder er opgjort i [kubikmeter x 1.000], Kilde: Danmarks Statistik, Råstofindvinding.

Figur 4 Indvundne råstofmængder i Region Nordjylland fordelt på kommuner i 2024. Kilde: Danmarks Statistik, Råstofindvinding.

Råstoftilladelser og afslag

Når en ansøgning om råstoftilladelse modtages af Region Nordjylland, udarbejder regionen en miljøscreening af projektet, som sammen med ansøgningsmaterialet sendes i høring hos berørte myndigheder og parter i sagen. Miljøscreeningen har til formål at vurdere, om den ansøgte råstofindvinding har en væsentlig indvirkning på miljøet.

Råstoftilladelser er omfattet af en samordningspligt, hvilket betyder at regionen, i forbindelse med behandlingen af ansøgningen, indhenter eventuelle dispensationer og tilladelser, der skal udstedes af andre myndigheder i forbindelse med den specifikke ansøgning.

Derefter indarbejder regionen eventuelle bemærkninger og vilkår i et udkast til tilladelse, som sendes i høring hos berørte myndigheder og parter. På dette tidspunkt træffes der i regionen afgørelse om hvorvidt der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport for det konkrete projekt. Afgørelsen træffes på baggrund af den udarbejdede miljøscreening og de eventuelle bemærkninger, der er indkommet i høringsperioden. Denne afgørelse kaldes en screeningsafgørelse og den offentliggøres på regionens hjemmeside og udsendes sammen med udkastet til tilladelse.

Eventuelle bemærkninger til udkastet til tilladelse indarbejdes i den endelige tilladelse, og sagen er herefter klar til en endelig afgørelse og tilladelsen kan offentliggøres på regionens hjemmeside.

Når en tilladelse er meddelt, er der fortsat en række vilkår som skal opfyldes før indvindingen må påbegyndes. Indvinder skal bl.a. indsende en grave- og efterbehandlingsplan, som skal godkendes af regionen, indvinder skal stille en garanti for efterbehandling og der skal foreligge en tilladelse til vejadgang fra vejmyndigheden. Når disse vilkår er opfyldt meddeler Region Nordjylland en igangsætningstilladelse og indvindingen må påbegyndes.

Råstoftilladelser i tal

I perioden fra den 1. oktober 2024 til den 1. oktober 2025 har administrationen offentliggjort 25 afgørelser, der fordeler sig på 12 tilladelser til indvinding af råstoffer og 13 screeningsafgørelser efter miljøvurderingsloven. Der er desuden meddelt afslag på én ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i perioden.

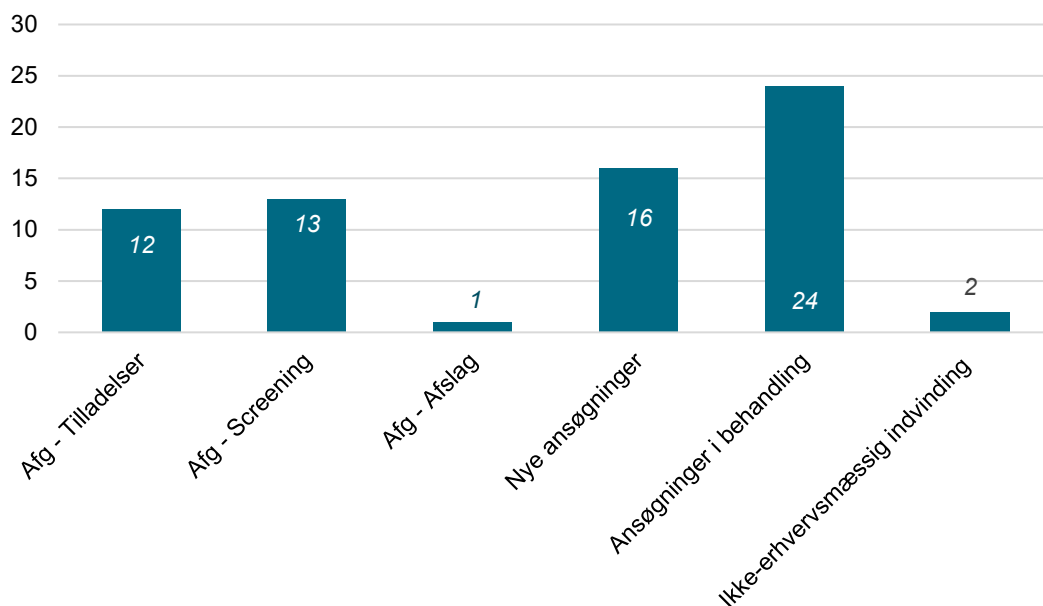
Der er i perioden meddelt igangsætningstilladelser for 8 tilladelser i regionen. Placeringen af disse tilladelser fremgår af tabel 1.

Fordelingen af afgørelser og ansøgninger under behandling i perioden 1. oktober 2024 til 1. oktober 2025 fremgår af figur 5 og den historiske fordeling af afgørelser fra juli 2014 og frem til 1. oktober 2025 fremgår af figur 6.

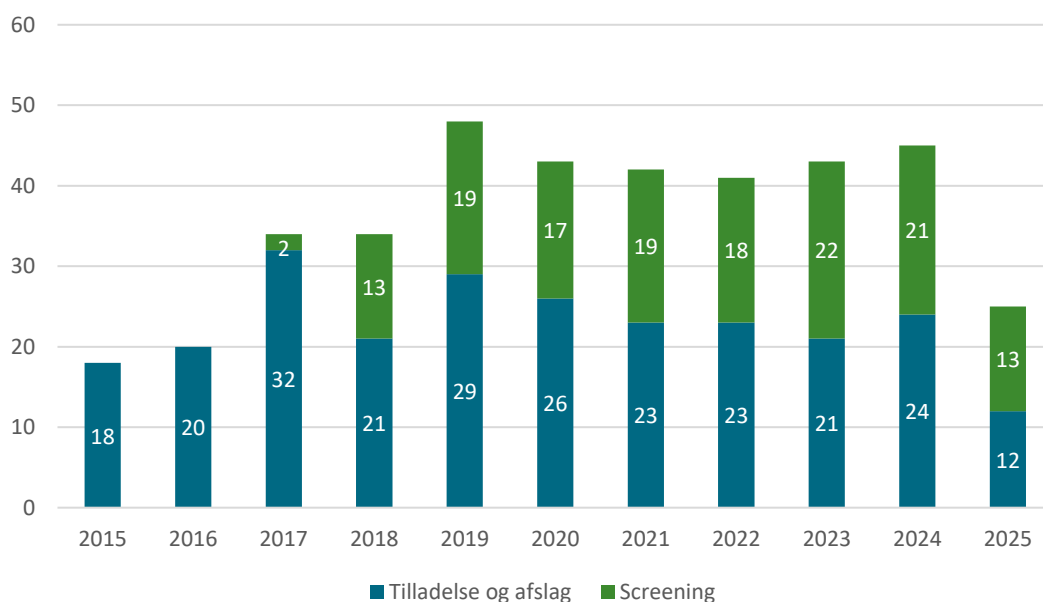
Adresse	Tilladelsens længde	Råstof­type	Indvindings- mængde pr. år
Svoldrupvej 42 9640 Farsø Vesthimmerlands Kommune	10 år	Sand, grus og sten	160.000 m ³
Blærevej 42 9600 Aars Vesthimmerlands Kommune	10 år	Sand, grus og sten	10.000 m ³
Kanstrupvej 3C 7700 Thisted Thisted Kommune	10 år	Sand, grus og sten	50.000 m ³
Ravnsholtvej 50 9900 Frederikshavn Frederikshavn Kommune	10 år	Sand, grus og sten	100.000 m ³
Nesgårdsvej 25 9460 Brovst Jammerbugt Kommune	10 år	Sand, grus og sten	100.000 m ³
Fællesvej 5A 9280 Storvorde Aalborg Kommune	10 år	Tørv /spagnum	12.000 m ³
Fjelstedvej 13 9550 Mariager Mariagerfjord Kommune	10 år	Sand, grus og sten	125.000 m ³
Siagervej 1 7970 Hurup Thy Thisted Kommune	10 år	Ler	20.000 m ³

Tabel 1 Den geografiske placering, længden af tilladelsen, råstoffypen samt den tilladte indvindingsmængde for de nye tilladelser, hvor der er givet igangsætningstilladelse i perioden fra 1. oktober 2024 til 1. oktober 2025.

Der er på nuværende tidspunkt 24 ansøgninger under behandling, herunder 16 nye ansøgninger, der er indkommet i nærværende periode. Ansøgninger under behandling dækker hele processen fra en ansøgning modtages til der kan udstedes en igangsættelsestilladelse. Herunder hører udarbejdelse af tilladelse med høringsperioder, klagefrister samt indhentning af eventuelle dispensationer fra andre myndigheder, godkendelse af grave- og efterbehandlingsplaner, garantiberegning, garantistillelse og til sidst igangsættelsestilladelsen.

Figur 5 Fordeling af afgørelser og ansøgninger under behandling i perioden 1. oktober 2024 til 1.oktober 2025.

Figur 6 Ansøgninger og afgørelser i perioden 1. juli 2014 til 1. oktober 2025. Hver periode (årstal) går fra oktober til oktober. I 2017 skete der en lovændring, og de første screeningsafgørelser ses derfor i 2017.

Regionen har desuden behandlet to ansøgninger om ikke-erhvervsmæssig råstofindvinding i indeværende periode. Ikke-erhvervsmæssig råstofindvinding omfatter indvinding til ejerens brug på egen ejendom, fx indvinding af råstoffer til vedligeholdelse af interne mark- og skovveje, staldbyggeri m.v. De indvundne råstoffer må ikke sælges til videre forarbejdning eller til brug i andre bygge- og anlægsarbejder. Det er dog muligt inden for reglerne at give andre (f.eks. naboer) en tilsvarende begrænset udnyttelsesmulighed.

Miljøvurdering

Ved sager af en vis størrelse eller kompleksitet, eksempelvis ved råstofindvinding, hvor arealet er over 25 hektar, ved tørvegravning på et areal over 150 hektar, eller i sager hvor regionen træffer afgørelse om at projektet medfører en væsentlig påvirkning af miljø, skal der udarbejdes en miljøkonsekvensrapport i henhold til miljøvurderingsloven¹.

Alle miljøvurderingssager forelægges til politisk behandling i Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling (KMB), Forretningsudvalget og i Regionsrådet.

Grundet sagernes kompleksitet, krav til politisk behandling og høringsprocedurer m.v. er der i denne type sager tale om et betydeligt sagsbehandlingsforløb, der for en dels vedkommende kan strække sig over en periode på flere år.

Regionen har på nuværende tidspunkt fem ansøgninger under behandling, hvor der er truffet afgørelse om, at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport. Det drejer sig om ansøgninger om tilladelse til råstofindvinding i følgende fem områder:

- Skovsted i Thisted Kommune
- Øster Doense i Mariagerfjord Kommune
- Gunderup i Mariagerfjord Kommune
- Mosebjerg i Morsø Kommune
- Stærhøj i Morsø Kommune

Påklagede afgørelser

Flere af regionens afgørelser er blevet påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet, hvor de afventer behandling. Der er i perioden fra den 1. oktober 2024 til den 1. oktober 2025 blevet påklaget én ny sag. Region Nordjylland har på nuværende tidspunkt i alt tre påklagede afgørelser under behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet. De påklagede afgørelser fremgår af tabel 2.

Sag	Beskrivelse af klage
Blåkilde i Frederikshavn Kommune	En nabo har indgivet en klage over afgørelsen efter miljøvurderingsloven. Der klages over nabogener i form af støj, støv og trafik, bilag IV-arter samt projektet påvirkning af grundvand og natur.
Grindsted i Aalborg Kommune	En nabo har indgivet en klage over tilladelsen til råstofindvinding. Der klages over nabogener i form af støj og trafik.
Stendal Mark i Hjørring Kommune	En nabo har indgivet en klage over tilladelsen til råstofindvinding. Der klages bl.a. over nabogener og trafik, den landskabelige påvirkning, vurderingen af bilag IV-arter og selve processen.

Tabel 2 Påklagede afgørelser under behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Klagenævnsafgørelser

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i perioden fra den 1. oktober 2024 til den 1. oktober 2025 truffet to nye klagenævnsafgørelser vedrørende Region Nordjyllands råstofsager. Disse klagenævnsafgørelser er beskrevet i tabel 3.

Sag	Beskrivelse af klagenævnsafgørelse
Afslag på § 52 dispensation i Mariagerfjord Kommune	Mariagerfjord Kommune har indgivet en klage over regionens afslag på kommunens ansøgning om dispensation fra jordforureningslovens § 52. Regionen har vurderet, at tilførsel af jord til arealet kan udgøre en risiko for forurening af drikkevandet, da arealet ligger i OSD og inden for indvindingsopland til et vandværk. Miljø- og Fødevareklagenævnet har stadfæstet Region Nordjyllands afgørelse.
Siem Skov Nord i Rebild Kommune	Terndrup Vandværk har indgivet en klage over tilladelsen til råstofindvinding. Miljø- og Fødevareklagenævnet har stadfæstet Region Nordjyllands afgørelse.

Tabel 3 Klagenævnsafgørelser truffet af Miljø- og Fødevareklagenævnet i perioden fra den 1. oktober 2024 til den 1. oktober 2025.

Tilsyn og naboklager

Regionen skal i henhold til råstofloven for så vidt angår råstofindvinding på landjorden påse, at loven og de regler, der er fastsat med hjemmel i loven overholdes, at påbud eller forbud efterkommes og at vilkår i tilladelserne overholdes.

Regionens erfaringer fra området viser, at der er behov for, at der føres tilsyn med de aktiviteter, der er forbundet med råstofindvindingen. Det tilstræbes, at der føres ét årligt tilsyn i den enkelte råstofgrav. Af ressourcemæssige årsager prioriteres tilsyn der, hvor behovet er størst. Her er fx klager fra naboer over manglende opfyldelse af vilkår i tilladelser blandt andet betydende for udførelse af tilsynene, og kan resultere i gentagne tilsyn, hvor der er behov for opfølgning.

Ved de årlige tilsyn i råstofgraven deltager indvinder som regel. Det betyder at der er fokus på den gode dialog om den daglige drift af råstofgraven og på fremtidsplanerne for driften i den enkelte grav. Det kan fx være drøftelser om mulige udvidelser, ændringer af skrænthældninger og efterbehandling af arealerne. Under tilsynet kontrolleres om vilkårene i tilladelsen overholdes, det gælder alt lige fra aflåst opbevaring af brændstof til gravedybder og afstandsvilkår.

Et tilsyn foranlediget af en klage vil ofte være uanmeldt. Fokus vil være på de områder der er klaget over og en afklaring af, om der er tale om overtrædelser af vilkår. Der vil også være en afklaring af baggrunden for det klager oplever som en gene, og af hvordan det løses hurtigst og bedst muligt på forsvarlig vis. I nogle tilfælde vil det være en fordel at klager, indvinder og regionen mødes i råstofgraven og sammen finder en løsning. Hvor der er gentagne og/eller alvorlige overtrædelser af vilkår,

kan tilsynet resultere i et mundtligt standsningspåbud, som efterfølgende følges op med et skriftligt standsningspåbud og et påbud om retslig eller fysisk lovliggørelse af eventuelle ulovlige forhold.

Der er i perioden fra den 1. oktober 2024 til den 1. oktober 2025 udført 108 tilsyn, hvor af 22 har været uanmeldte tilsyn. En mindre del af de udførte tilsyn er sket på baggrund af modtagelse af klager fra naboer og øvrige med interesse i området.

I perioden fra den 1. oktober 2024 til den 1. oktober 2025 er der modtaget 15 klager, hvor der klages over gener fra råstofindvindingen eller, hvor klager mener der er manglende overholdelse af vilkår i tilladelser. Derudover er der indkommet ca. 54 klager fra naboer vedr. støv fra Aalborg Portland.

Indvinding af kalk i Aggersund i Vesthimmerlands Kommune.

Afgørelser om dispensation efter jordforureningslovens § 52

Når der søges om dispensation fra jordforureningslovens § 52, om at tilføre jord til råstofgrave eller tidligere råstofgrave, skal regionen sikre, at der ikke er risiko for forurening af vandindvindingsanlæg eller af grundvand, der forventes at indgå i den fremtidige drikkevandsforsyning, og samtidig skal det sikres, at der ikke er andre tilsvarende miljømæssige hensyn der taler i mod.

Jordforureningslovens § 52 er formuleret som en forbudsparagraf og en dispensation fra forbuddet mod at deponere jord vil indeholde vilkår om håndtering af jorden og dokumentation for, at der er tale om uforurenet jord i det konkrete tilfælde.

Der er i perioden fra den 1. oktober 2024 til den 1. oktober 2025 meddelt 1 dispensation til enkelte jordpartier og yderligere 1 generel dispensation, hvor der kan tilføres flere jordpartier på særlige vilkår. Pr. 1. oktober 2025 er der således i alt 23 generelle dispensationer til at modtage jord i regionens råstofgrave eller tidligere råstofgrave.

Der er i 2024 i alt tilført 596.526 m³ jord til regionens råstofgrave, hvoraf 10.127 m³ er tilført på baggrund af enkeltparti dispensationer og 585.399 m³ er tilført på baggrund af generelle dispensationer. Den råstofgrav der i 2024 har modtaget mest jord, er Sørup Grusgrav i Rebild Kommune, hvor der i alt er tilført 273.981 m³ jord i løbet af 2024.

Redegørelse om den
administrative råstofopgave i
Region Nordjylland

Regional Udvikling
Råstofgruppen
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst

REGION NORDJYLLAND
– i gode hænder